

การประชุมหารือแนวทางการทำงานร่วมกัน
ระหว่าง สกสว.และ ทปอ.แผน
ครั้งที่ 1/2562
วันที่ 4 มิถุนายน 2562 เวลา 13.00-16.00 น.
ห้องประชุม 1 ชั้น 15 อาคาร เอส เอ็ม ทาวเวอร์

ศาสตราจารย์ นายแพทย์สุทธิพันธ์ จิตพิมลมาศ ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)

กล่าวต้อนรับตัวแทนเครือข่ายอุดมศึกษาและเปิดการประชุม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำงานร่วมกัน ต้องการความช่วยเหลือ ช่วยคิด เพื่อให้งานสำเร็จ และกล่าวถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายในการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) โดยมีหน้าที่และอำนาจที่รับผิดชอบ ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. ส่งเสริม สนับสนุน และขับเคลื่อนระบบวิจัยและนวัตกรรม และระบบวิทยาศาสตร์
2. สร้างความรู้ สร้างนโยบาย
3. สนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ และต้องไม่ทำวิจัยเอง

หน้าที่และอำนาจ

- 1.การจัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผน (แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม)
2. Policy Deployment และ Budget allocation จัดทำกรอบวงเงินงบประมาณ**ขาขึ้น** จัดทำคำขอของกองทุน การจัดสรรงบประมาณ
3. กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โอนงบประมาณไปยังหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม จัดสรรงบประมาณจากกองทุนให้หน่วยงาน
4. พัฒนาการดำเนินงานและปรับปรุงระบบบริหารงานวิจัยและนวัตกรรม
5. ติดตามประเมินผล
6. จัดทำข้อเสนอและริเริ่มโครงการวิจัยและนวัตกรรมที่สำคัญ
7. สนับสนุน ส่งเสริม การทำงานร่วมกันทุกภาคส่วนในการวิจัยและนวัตกรรม
8. ส่งเสริมสนับสนุนทุกภาคส่วนนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์

ประกอบด้วย คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม (สกสว.) มีกรรมการนโยบายกองทุนสนับสนุน การวิจัย ทำหน้าที่

1. การบริหารกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
2. พิจารณาคำขอและจัดสรรงบประมาณจากกองทุนในระบบวิจัยและนวัตกรรมให้สอดคล้องกับแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ

การแลกเปลี่ยน หารือร่วมกัน เพื่อแก้ไข

- การบูรณาการเจ้าภาพไม่ชัดเจน ต้องมีการ integrate การมองภาพวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์และนวัตกรรม
- การทำงานที่ยังไม่เป็นระบบ นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผน และระบบบริหารงานวิจัย ซึ่งมองถึงการใช่ประโยชน์

- การทำแผนและกรอบวงเงินงบประมาณ ต้องการเห็นงบประมาณทั้งหมด ทั้งกองทุนรัฐบาลและเอกชน และการทำแผนและงบประมาณ ที่สอดคล้องว่า จะลงไปพื้นที่ใดบ้าง และทำอะไร
- 10 วัตถุประสงค์เป้าหมาย หากจัดสรรงบประมาณได้ถูกทิศทาง ตามแผนและกรอบงบประมาณ และสัดส่วนในการสนับสนุนให้ชัดเจนกว่าเดิม และจะใช้รูปแบบเดียวกันทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

สำหรับแผนพัฒนาด้านการวิจัยอยู่ระหว่างการปรับปรุง โดยเน้น

1. การปรับปรุง innovation
2. Once in the lift time ซึ่งเริ่มโดย ดร.กฤษณพงศ์ กีรติกร ประธานกรรมการนโยบายกองทุนสนับสนุนการวิจัย
3. อะไร คือ หน้าที่ของมหาวิทยาลัย โดยต้องการเห็น impact ในการพัฒนาประเทศทั้ง 3 ด้าน

ตั้งโจทย์ “ เป้าหมายที่ต้องการคืออะไร บทบาทของเราจะทำอะไร ” สร้างคน ความรู้ ต้นแบบ ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากในภาครัฐและเอกชน สำหรับบทบาทของมหาวิทยาลัยในการสร้างคน เช่น แนวทางการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ใครนำไปใช้ **การสร้างงาน** ต้องมาจาก demand side ดังนั้น **Key word** การเชื่อมโยงกับ user โดยเชื่อมโยงกับนโยบายเป็น supply side ต้องแยกการพัฒนาและบริการให้ชัดเจน

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ คำฝอย รองอธิการบดีฝ่ายแผนงาน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ประธานเครือข่ายรองอธิการบดีฝ่ายแผนงานอุดมศึกษา นำเสนอภาพรวม สรุปได้ ดังนี้

Sharing Vision Common Mission

ประเด็นวิจัยภายใต้บริบทใหม่โดยการกำกับดูแลของ สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) หรือ MHESI (เมชี) มหาวิทยาลัยทุกมหาวิทยาลัย มีวิสัยทัศน์ (Vision) และพันธกิจ (Mission) เดียวกัน คือ พัฒนาประเทศ จึงเป็นที่มาของการประชุมครั้งนี้ ในหัวข้อ “Sharing Vision Common Mission” ภายใต้การกำกับของ สกสว. ดังนั้น **มหาวิทยาลัยควรทำอะไรและมีบริบทเป็นอย่างไร**

สำหรับอุดมศึกษาเป็นเรื่องสำคัญ การที่จะขับเคลื่อนประเทศไทย ควรพิจารณา 2 เรื่อง เรื่องแรก การ boost Innovation เรื่องที่ 2 Higher education and training ในการพัฒนาประเทศและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน ซึ่งสามารถเปลี่ยนจาก stage Efficiency driven มาเป็น Transition Innovative driven ได้ ขณะนี้มหาวิทยาลัยมี Mission เดียวกับ สกสว. จึงต้องการทำงานร่วมกัน ดังนั้น **การพัฒนาเรื่องดังกล่าว เป็นสิ่งสำคัญ ควรทำอย่างไรเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น**

World bank ได้วิเคราะห์ ว่า ปัญหาของประเทศไทยที่ต้องรีบแก้ไข ประกอบไปด้วย 7 ประเด็น ซึ่งประเด็นเหล่านี้มหาวิทยาลัยทราบและต้องเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหาให้หมดไป ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของ Lack of skilled labor มาเป็น skilled labor ซึ่งจะทำให้เกิด drive Growth GDP ของประเทศ เคยมีงานวิจัยรายงานว่า การลงทุน 1 บาท ได้กำไรเกิน 3.4 บาท ในระดับของ drive GPP Economic ซึ่งใช้ stat model ในการคำนวณ และยังมีอีกหลายประเด็น เช่น **การลดความเหลื่อมล้ำ บทบาทของมหาวิทยาลัยที่จะช่วยแก้ปัญหาได้อย่างไร**

เมื่อรัฐบาลประกาศ Thailand 4.0 มหาวิทยาลัยพร้อมรับ และจากการมี directive เพื่อที่จะสร้าง direction ในอนาคต สิ่งที่ต้องขับเคลื่อน คือ มหาวิทยาลัยต้องมี directive และ direction ที่ชัดเจน จึงจะเป็นผลสำเร็จได้ ปัจจุบันมี Thailand 4.0 และ next Thailand 4.0 คล้ายคลึงกัน แต่ไม่มั่นใจว่า จะมี next ของ next ต่อไปหรือไม่ ซึ่ง สกสว. ต้องให้การแนะนำ มหาวิทยาลัยเป็นฝ่ายปฏิบัติ พร้อมทั้งจะลงมือทำ ไม่ว่าจะกำหนดนโยบายอย่างไร

มหาวิทยาลัยเป็นกลไกสำคัญ ความหมายว่า มหาวิทยาลัยต้องเป็นหัวรถจักรในการขับเคลื่อนประเทศ ตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 โดยบทบาทของมหาวิทยาลัยมี 4-5 ประเด็น ปรากฏใน พรบ.อุดมศึกษา มหาวิทยาลัยสามารถที่จะเป็นหัวรถจักรใหม่ที่จะขับเคลื่อนประเทศไปสู่ Thailand 4.0 ได้ แต่ต้องมีการวางแผน แต่จะวางแผนอย่างไร ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย เพื่อสร้างงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรม และที่สำคัญมหาวิทยาลัยต้องร่วมกันทำงานในพื้นที่ จุดนี้เป็นสิ่งที่สำคัญมาก

Reality of THE Research

Reality คือ อะไร ประเด็นแรกการพิจารณาแผนงานบูรณาการวิจัยของมหาวิทยาลัย ซึ่งมีแนวโน้มลดลง เมื่อเปรียบเทียบระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ในขณะที่วิจัยเข้าสู่ GDP เกือบ 1 แต่สิ่งที่ collective เมื่อของงบประมาณเสร็จสิ้นแล้ว คือ งบประมาณมีแนวโน้มลดลง กลายเป็น New S-curve กลับด้าน ทำให้มหาวิทยาลัยไม่สามารถวางนโยบายที่จะเป็นหัวรถจักรได้อย่างชัดเจน เมื่อมหาวิทยาลัยไม่ทราบทิศทางที่ชัดเจน จะไม่สามารถตอบคำถามได้ว่า ขับเคลื่อนหัวรถจักรได้อย่างไร และจะถึงเมื่อเวลาใด ไม่สามารถ predict ได้ เนื่องจากไม่ทราบว่า ปีนี้ S-curve จะไปทิศทางใด ดังนั้น มหาวิทยาลัยต้องหารือร่วมกันว่า ประเด็นวิจัย จะทำอย่างไร ยึดอะไรเป็นที่ตั้ง เพื่อปรับตัวต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

งบบุคลากรวิจัย Concept คือ การเป็นทางออกของประเทศ มหาวิทยาลัยควรทำงานวิจัย เพื่อตอบ โจทย์ประเด็นปัญหาของประเทศในหลายๆ ประเด็น เนื่องจากงบประมาณมีจำกัด และแนวโน้มลดลงทุกปี ช่วงแรก ของการจัดทำงบประมาณไม่ได้อยู่ในกรอบวงเงินของมหาวิทยาลัย ปรากฏว่า สุดท้ายอยู่ในกรอบวงเงินของมหาวิทยาลัย ซึ่งต้องตัดงบประมาณ ทำให้การ operate ของมหาวิทยาลัย เพื่อผลิตบัณฑิต ซึ่งเป็นฟังก์ชันที่สำคัญ ต้องลดศักยภาพลงเช่นกัน และจากการหารือของมหาวิทยาลัยที่จะทำงานร่วมกับกระทรวง ทบวง กรม จึงเป็นการไม่ประสงค์จะรับมหาวิทยาลัยเข้าร่วมทำงานด้วย เนื่องจากมองว่า มหาวิทยาลัยไปแย่งงบประมาณ ซึ่งมหาวิทยาลัยมองว่า เป็นการ Sharing Vision Common Mission งานบางอย่างที่หน่วยงานอื่นไม่สามารถทำได้ มหาวิทยาลัยสามารถเข้าไปช่วยได้ และมี resource ที่สามารถช่วยเหลือประเทศได้ค่อนข้างมาก และต้องการทำตามนโยบายรัฐบาล แต่ปัญหา คือ งบประมาณในภาพรวมลดลงมากกว่าเพิ่มขึ้น ภาพ S-curve จึงลดลง นี่คือ Reality ของงานวิจัย มหาวิทยาลัยจึงคิดว่า เราต้องการมหาวิทยาลัยจริงๆ ไหม ? ต้องการให้เราช่วยไหม ? ต้องการให้เป็นหัวรถจักรไหม ?

New Era Begins...MHESI

อันดับแรก ทุกมหาวิทยาลัยมี Vision ที่แตกต่างกัน แต่มี Common Mission ชัดเจนเหมือนกัน คือ เพื่อพัฒนาประเทศ ดังนั้น บทบาทสำคัญของสถาบันอุดมศึกษา ที่กำหนดใน พรบ. ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. เสริมสร้างพื้นฐานของการพัฒนากำลังคนของประเทศ
2. ขับเคลื่อนประเทศไทยให้มีความเจริญก้าวหน้าตามนโยบายของรัฐบาล

ถ้าเปรียบเทียบ พรบ. การอุดมศึกษาเป็นหัตถจักร มีความเหมาะสมกับร่างของประเทศไทยแล้ว ไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยกว่าเดิม สำหรับ พรบ. การอุดมศึกษา มีทั้งหมด 4 หมวด จำแนกออกเป็น 5 ภารกิจ ตามมาตราที่ 26

What we are working on?

ปัจจุบันมหาวิทยาลัย ได้ tackle problem กลุ่มจังหวัดเครือข่ายตามแผนของการพัฒนาประเทศ โดยมีสถาบันอุดมศึกษาแยกตามพื้นที่ 9 เครือข่ายอุดมศึกษา หากรัฐบาลประกาศว่า กลุ่มภาคเหนือมีปัญหาในเรื่องใด และต้องการให้มหาวิทยาลัยช่วยเหลืออย่างไรบ้าง จึงจะแก้ไขปัญหาประเทศได้ กลุ่มเครือข่ายอุดมศึกษาทำอะไร ? เครือข่ายหลักมี 3 ระดับ ประกอบด้วย

- เครือข่าย A เป็นเครือข่ายอำนวยการ
- เครือข่าย B เป็นเครือข่ายอุดมศึกษาภูมิภาค (มหาวิทยาลัยเป็นเครือข่าย B)
- เครือข่าย C เป็นเครือข่ายเชิงประเด็น เพื่อวิเคราะห์ประเด็นต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยสนใจร่วมกัน มีหน้าที่หลักในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์หรือภารกิจเฉพาะของเครือข่าย และรับผิดชอบในการบริหารจัดการที่เชื่อมโยงกับเครือข่าย B

การ tackle ของมหาวิทยาลัย กระทำโดยมีกลุ่มจังหวัดเป็นตัวตั้ง match กับกลุ่มของมหาวิทยาลัย ในพื้นที่นั้นๆ ที่มีหน้าที่ดูแล ปัจจุบันมี 18 กลุ่มจังหวัด ใน 6 ภาค และ 76 จังหวัด (ตามมติ ครม. วันที่ 24 ตุลาคม 2560) แบ่งออกเป็นภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงใต้ โดยนำปัญหาเป็นตัว mark เช่น ภาคกลางตอนบน จุฬาเป็นแม่ทัพ มี 10 มหาวิทยาลัยที่ทำงานร่วมกัน พิจารณาว่า ภาคกลางมีปัญหาอะไร มหาวิทยาลัยจะ tackle อย่างไรได้บ้าง และจะนำงานวิจัยลงไปช่วยอย่างไร นอกจากนี้ ภาคเหนือ มีการเชิญชุมชนเข้ามา tackle ปัญหาพร้อมกับมหาวิทยาลัย มีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รับผิดชอบในพื้นที่

ปัจจุบันมีการประชุมเครือข่ายร่วมกัน 3 ครั้ง มีการวิเคราะห์และระบุปัญหาของแต่ละภาคและกลุ่มจังหวัดเรียบร้อยแล้ว และมีการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหา มีการนำเสนอโครงการในรูปแบบ package เพื่อให้โครงการตอบโจทย์ แก้ไขปัญหาประเทศ มหาวิทยาลัยเริ่มดำเนินการและเข้ามาแก้ปัญหาที่ประเทศได้ กำหนดนโยบาย ตัวอย่าง ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยต้อง mark ปัญหาที่เกิดขึ้น มหาวิทยาลัยใดจะรับผิดชอบ จะทำโครงการวิจัยหรือโครงการบูรณาการอะไรบ้างที่ช่วยแก้ไขปัญหาให้ประสบความสำเร็จ เช่น สิ่งแวดล้อม, มลพิษ pm 2.5, Aging Society, skilled labor, การท่องเที่ยวเมืองรอง และภาคเหนือ เรื่องการท่องเที่ยว, Revived Economy และการเกษตร ซึ่งจะสอดคล้องกับนโยบายของรัฐที่ดำเนินการอยู่ ดังนั้น สิ่งที่มหาวิทยาลัยต้องการ คือ การสนับสนุนงบประมาณที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และระยะยาว

Expectation on MEHSI

ได้แบ่งปันประสบการณ์ในการทำงาน จากการเป็นนักวิจัยเคยทำงานอยู่ที่ broken bridge ซึ่งเป็น national lab ของประเทศอเมริกา และอยู่ในโครงการ Freedom CAR project ซึ่งต้องการผลิตรถไฟน้ำมัน เป็นภาพที่มองได้ชัดเจนมาก แต่ยังไม่เห็นภาพนี้ในประเทศไทย โดยยกกรณีตัวอย่าง ดังนี้

ตัวอย่างแรก ประเทศอเมริกาจะผลิตรถยนต์ไฟฟ้า EV Research, Targets, Challenges ประกาศว่า รถยนต์ของเขาจะไม่ขึ้นอยู่กับน้ำมันอีกต่อไป มีการระบุ Requirements ที่ชัดเจนว่า ต้องการอะไร และส่งข้อมูล ให้กับมหาวิทยาลัย ผมอยู่ในมหาวิทยาลัย อาจารย์นำข้อมูลมาให้ ซึ่งผมรับผิดชอบในส่วนของ power electronics บริษัทที่เข้ามาทำที่ national lab ของอเมริกา มี Targets ที่ชัดเจน และให้มหาวิทยาลัย Submit proposal ว่า จะออกแบบ นำเสนอ หรือกำหนดราคาอย่างไร มีการ breakdown ที่ชัดเจนมาก ปัจจุบันสามารถ ทำได้ก่อนเป้าหมายที่กำหนดไว้ ส่งผลให้ Tesla ประสบความสำเร็จในการผลิตรถยนต์ EV ประเทศไทยมีนักวิจัย ที่ได้ทุนไปเรียนต่อต่างประเทศจำนวนมาก ควรจะรวมกลุ่มกันผลิตรถยนต์ไฟฟ้าของประเทศไทยบ้าง และจะ สำเร็จได้ ต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจนและลงมือทำอย่างจริงจัง ต้องการเห็นประเทศเราทำอะไรอย่างนี้

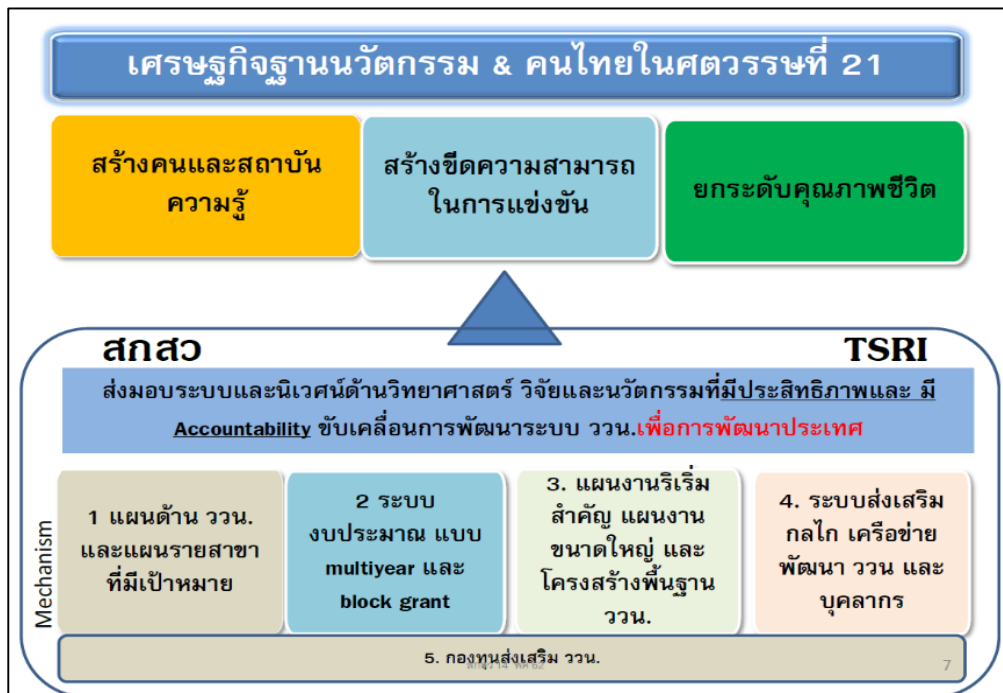
ตัวอย่างที่ 2 โพรเจกต์แบตเตอรี่ ผมเคยเข้าไปเป็นอนุกรรมการแบตเตอรี่แห่งชาติที่จีน เป็นประธาน มี Keyword ว่า ลิเทียมไอออน ต้องหาให้ได้ว่า Supply chain คืออะไร เช่น เราจะทำ Raw Materials, Processed Materials, Electrodes, Cell หรือทำ Battery Pack ก็มีคนมาถอด Supply chain (ห่วงโซ่ อุปทาน หรือกระบวนการต่างๆ ที่ทำให้เกิดสินค้าชิ้นๆขึ้นมา) บริษัท Tesla มาดูในโครงการนี้ และบอกว่าถ้าเรา ทำ Cell, Processed Materials หรือ Electrodes แหล่งแร่อยู่ในอเมริกาบ้าง อยู่จีนบ้าง บริษัท Tesla คู่กับ บริษัท Panasonic สร้างโรงงานประกอบ Battery Pack อย่างเดียว เพราะ 40% ของ Supply chain จึงไม่ควร เสียเวลาไปทำอย่างอื่น แล้วประเทศไทยล่ะครับ ไทยไม่มีลิเทียม ต้องนำเข้าอย่างเดียว ผมไปดูกระทรวงพลังงาน ให้งบอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด แต่เราไม่มีแร่ธาตุ เราทำไม่ได้ แต่ที่เราทำได้ คือ การประกอบแบตเตอรี่ครับ ต้อง สนับสนุนเรื่องนี้ deploy ไปสู่มหาวิทยาลัย สำหรับต่างประเทศได้ให้บริษัท ป้อนโจทย์แก่มหาวิทยาลัย ซึ่งมี resource ในการผลิตนักศึกษา นักวิจัย ให้ทำผลงานเพื่อป้อนเข้าสู่ตลาดธุรกิจ ซึ่งครบวงจรมาก

สิ่งที่คาดหวังไว้กับกระทรวงใหม่ MEHSI คือ การมี mission เดียวกัน เราต้องเป็นทางออกของ ประเทศ “be the solution of the land”

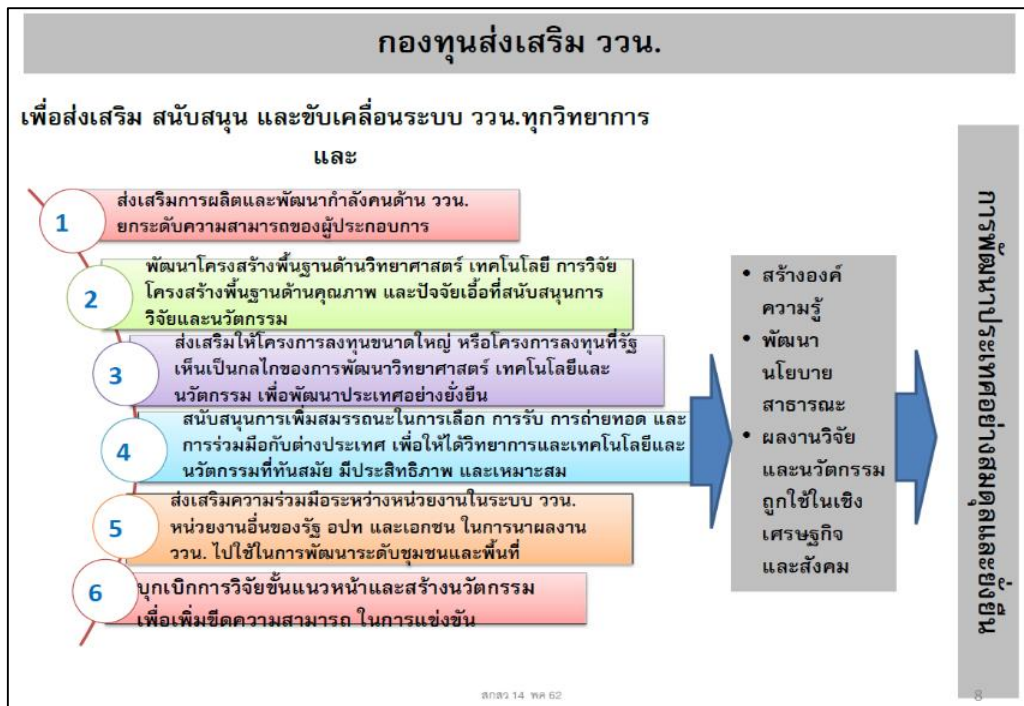
ศาสตราจารย์ ดร.ปัทมาวดี โพชนุกูล รองผู้อำนวยการกลุ่มภารกิจนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผน ววน. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม นำเสนอภาพรวมการทำงานของ สกสว. สรุปได้ ดังนี้

การทำงานร่วมกันเกี่ยวกับ national research ที่จะนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ มีพื้นที่จำนวนมากที่จะ ทำงานร่วมกัน มีกระบวนการอะไรบ้าง การพัฒนาระบบ ววน. สกสว. และการทำงานระหว่าง สอวช.กับ สกสว. มีการออกแบบและวาง concept 3 เป้าหมาย คือ 1.สร้างคนและสถาบันความรู้ 2. สร้างขีดความสามารถในการ แข่งขัน 3. ยกระดับคุณภาพชีวิต ตามภาพ ที่ 1

ภาพที่ 1 การออกแบบและวางเป้าหมาย

ภาพที่ 2 กองทุนส่งเสริม ววน. ส่งเสริมและสนับสนุน 6 เรื่อง = พัฒนาสู่ความสมดุลและยั่งยืน

การจัดทำแผนปฏิบัติการของ ววน. (ภาพวงรี) มีความเชื่อมโยงกับแผนทั้ง 3 ระดับ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ และนโยบายแผนระดับชาติฯ และตอบโจทย์ทั้ง 23 ประเด็น จะแสดงการเชื่อมโยงและกระบวนการออกแบบให้เห็นภาพ

ภาพที่ 3 ระดับของแผน ประกอบด้วย 3 ระดับ

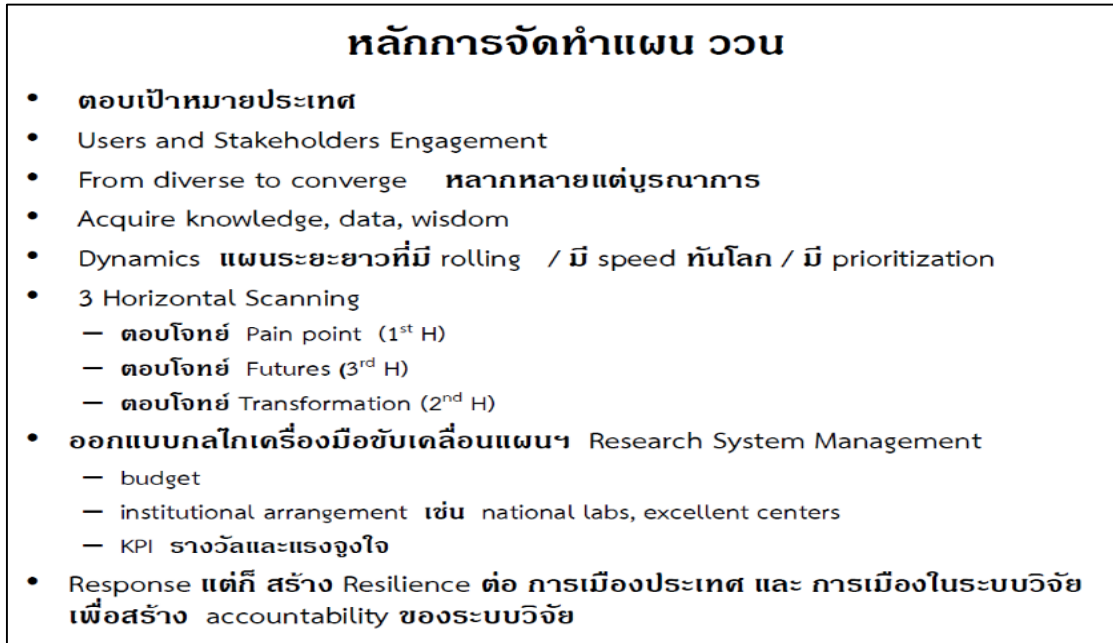

ภาพที่ 4 ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์และแผนแม่บทฯ

สอวช. และ สกสว. จัดทำแผนร่วมกัน เพื่อลดขั้นตอนการทำงาน โดยจัดทำแผน อววน. ระยะ 10 ปี กำหนด agenda และสาขา (sector) สำคัญ พร้อมกรอบวงเงินงบประมาณ ปัจจุบันอยู่ระหว่างจัดทำแผนปี 2564 (ม.ย.-ก.ค.62) และจัดทำแผนเต็มรูป ปี 2565

ภาพที่ 5 หลักการจัดทำแผน ววน.

ภาพที่ 6 ภาพรวมการจัดทำแผน

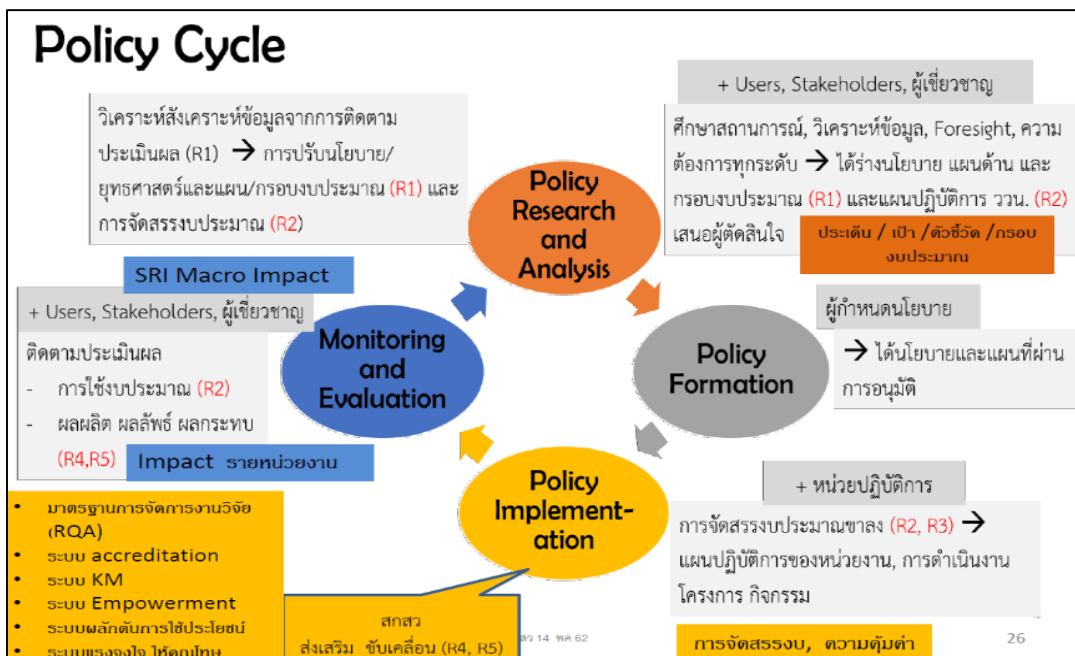

ภาพที่ 7 นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้าน ววน.

รายละเอียดของนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ (พ.ร.บ. การส่งเสริมฯ ม.12)		
	รายละเอียดตาม พรบ.	ผู้มีส่วนร่วม
(1)	วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์หลัก	สวอช Stakeholders
(2)	ระบบ กลไก และแนวทางการขับเคลื่อนระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ รวมถึงการจัดสรรงบประมาณ การจัดระบบแรงจูงใจ และการอำนวยความสะดวก	สวอช Stakeholders
(3)	แนวทางและมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนเพื่อการวิจัยและนวัตกรรม	สวอช
(4)	กลไกการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการทำให้ผลงานดังกล่าวเกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ	สวอช หน่วยงานให้ทุน หน่วยทำวิจัย
(5)	แนวทางและมาตรการพัฒนาบุคลากร	สวอช หน่วยทำวิจัย
(6)	การกำหนดภารกิจของหน่วยงานของรัฐที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	สวอช

แผน ววน. ที่ระบุวิธีการส่งเสริม สนับสนุน การขับเคลื่อนแผน ตลอดจนถึงการผลักดันการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยและนวัตกรรม

ภาพที่ 8 วงจรนโยบาย

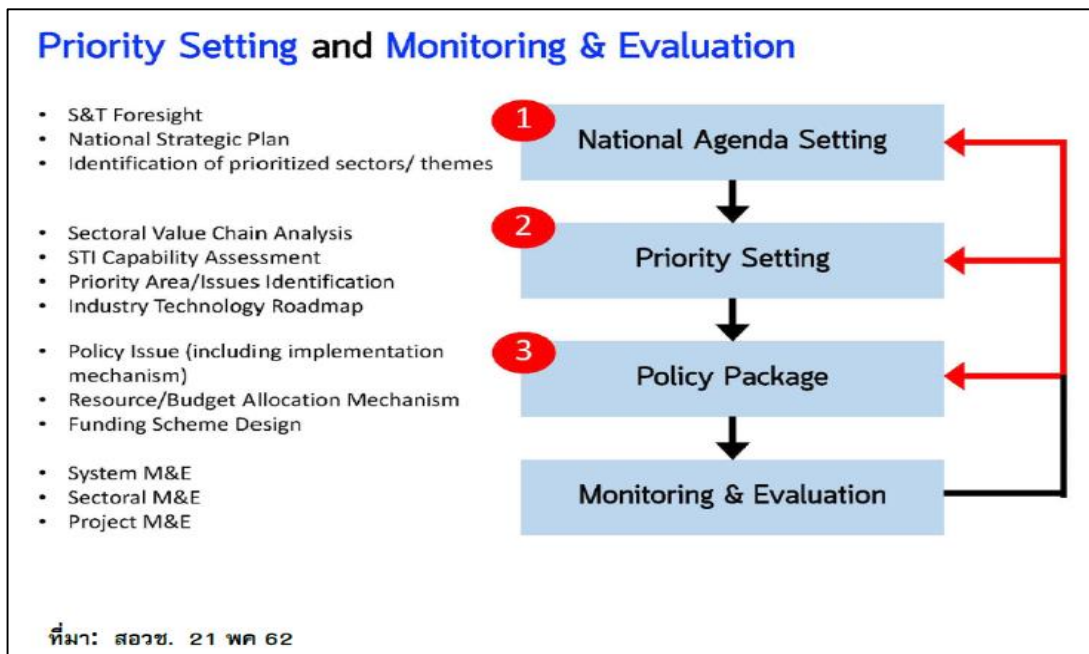
ภาพที่ 9 ตัวอย่าง Priority Setting

Priority Setting ในประเทศต่างๆ

	US	Japan	Korea	UK	Singapore	Germany
Approach	Decentralized	Centralized	Centralized	Centralized	Centralized	Decentralized
Central Advisory Board	N/A	CSTI	STI Office	Research Councils	National Research Foundation	Science Foundation

ที่มา: สอวช. 21 พค 62

ภาพที่ 10 การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การติดตามและประเมินผล

ภาพที่ 11 รายละเอียดการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

ข้อคิดเห็น

2 Priority Setting

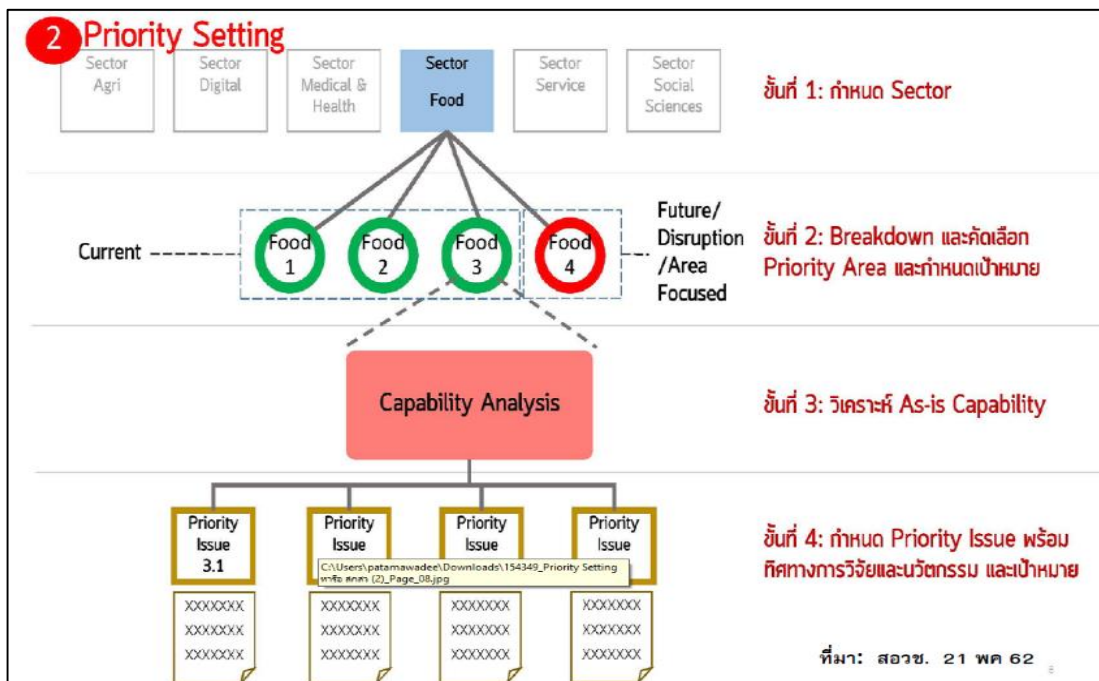
ในการลงรายละเอียดเรื่อง priority setting อาจต้องมีการ (for discussion)

- 1) Breakdown Priority Area ในแต่ละ sector
- 2) คัดเลือก Priority Area ที่สำคัญที่สุด ให้ได้ 3-5 area ด้วยหลักเกณฑ์สำคัญ เช่น 1) พลัฟร์ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม 2) โอกาสในการสร้างขีดความสามารถของประเทศในระยะยาว 3) ความพร้อมของบุคลากรและโครงสร้างพื้นฐานการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศใน sector นั้น 4) ศักยภาพของภาคธุรกิจ/เอกชนในการรับไปใช้ (Adoption) ฯลฯ
- 3) กำหนดเป้าหมายของแต่ละ Priority Area
- 4) วิเคราะห์ความสามารถและศักยภาพด้านการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศใน Priority Area ที่เลือกมาแล้ว เช่น นักวิจัยมีใครบ้าง ประเทศเคยมีงานวิจัยอะไรบ้างในอดีต โครงสร้างพื้นฐานด้านการวิจัยที่เกี่ยวข้อง แหล่งงบประมาณวิจัยและนวัตกรรมที่สนับสนุน ฯลฯ
- 5) กำหนด priority issue ที่ภาครัฐควรสนับสนุนเงินวิจัยและนวัตกรรม ตาม gap

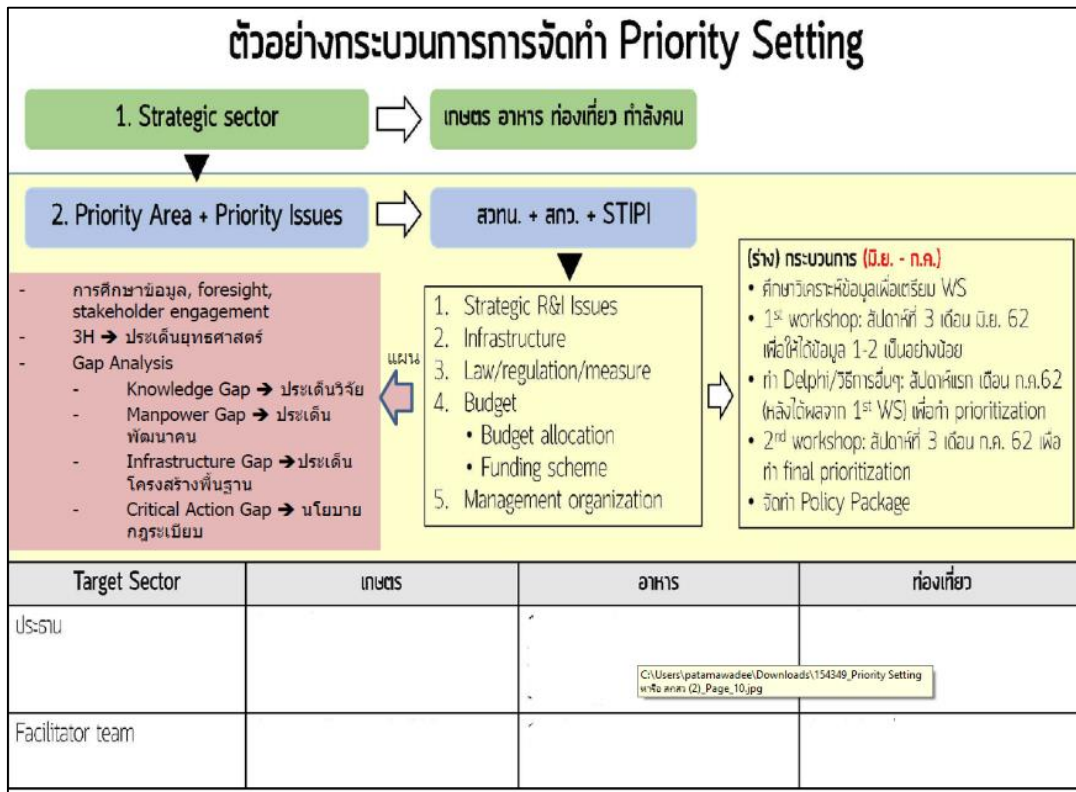
C:\Users\patamawadee\Downloads\154349_Priority Setting หน้า 62 (2)_Page_08.jpg

ที่มา: สอวช. 21 พค 62 9

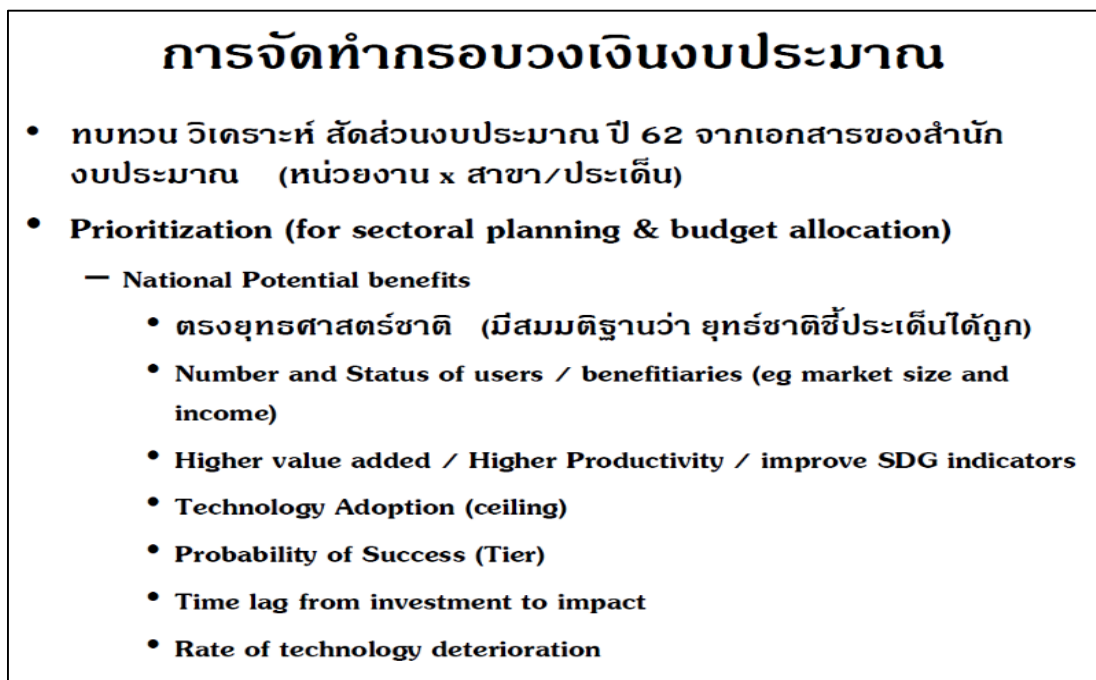
ภาพที่ 12 ตัวอย่าง sector food

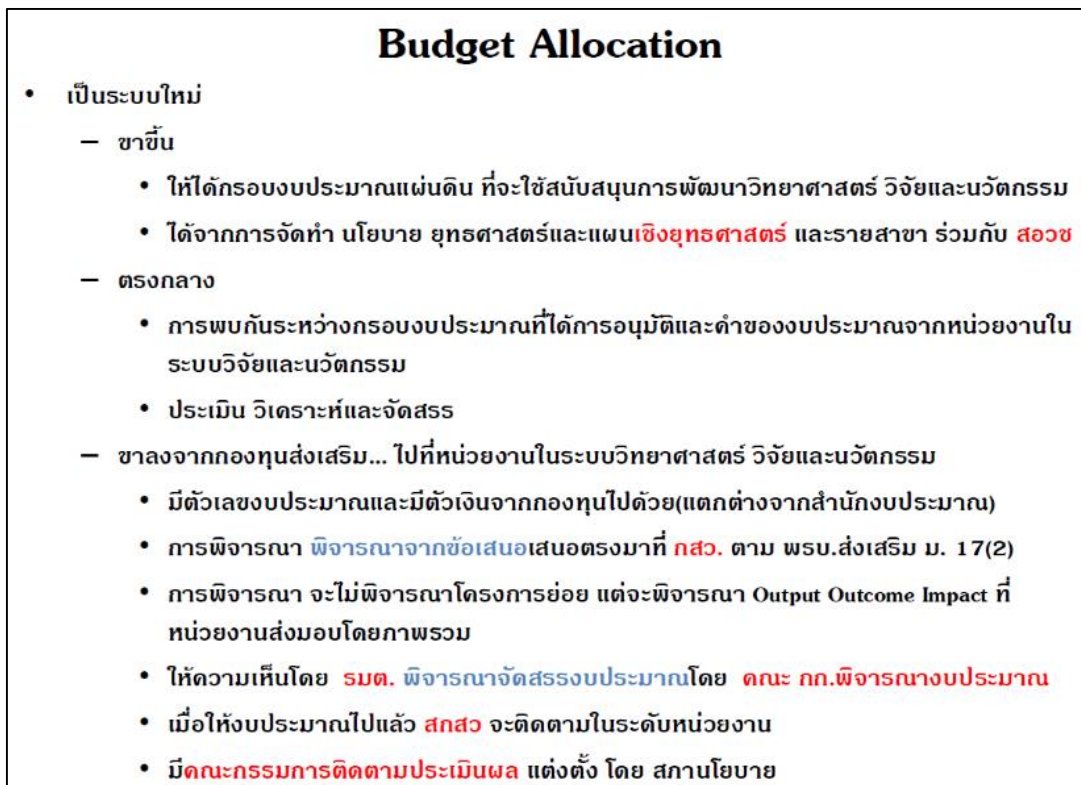
ภาพที่ 13 กระบวนการจัดทำ Priority Setting

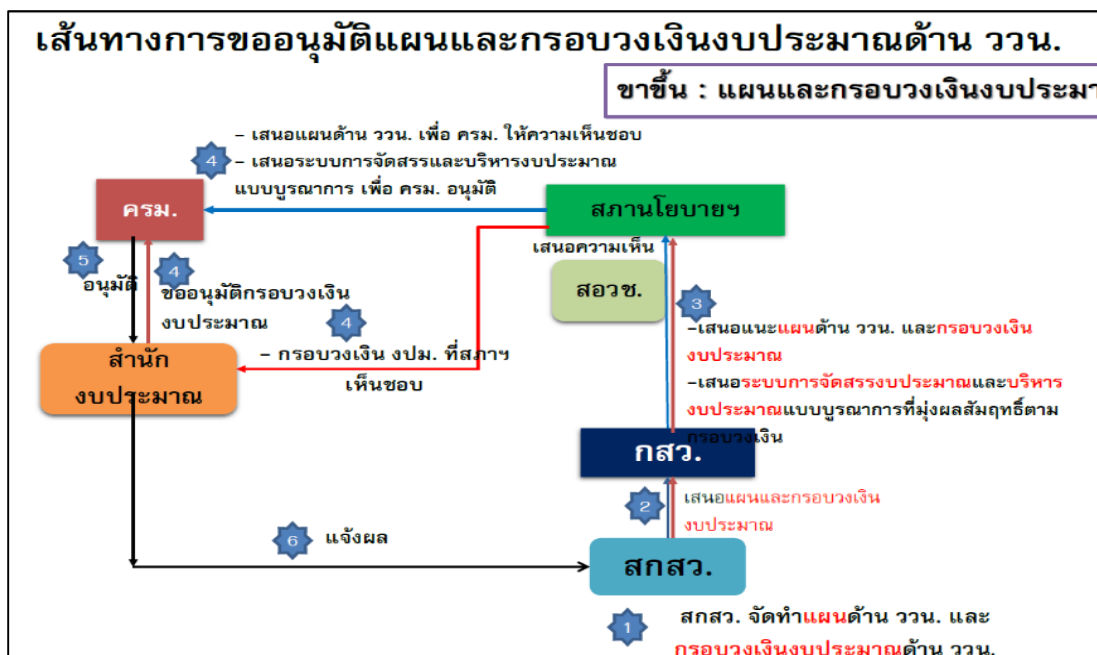
ภาพที่ 14 การจัดทำแผนงบประมาณ นำ SDG ซี่งเป้าหมาย

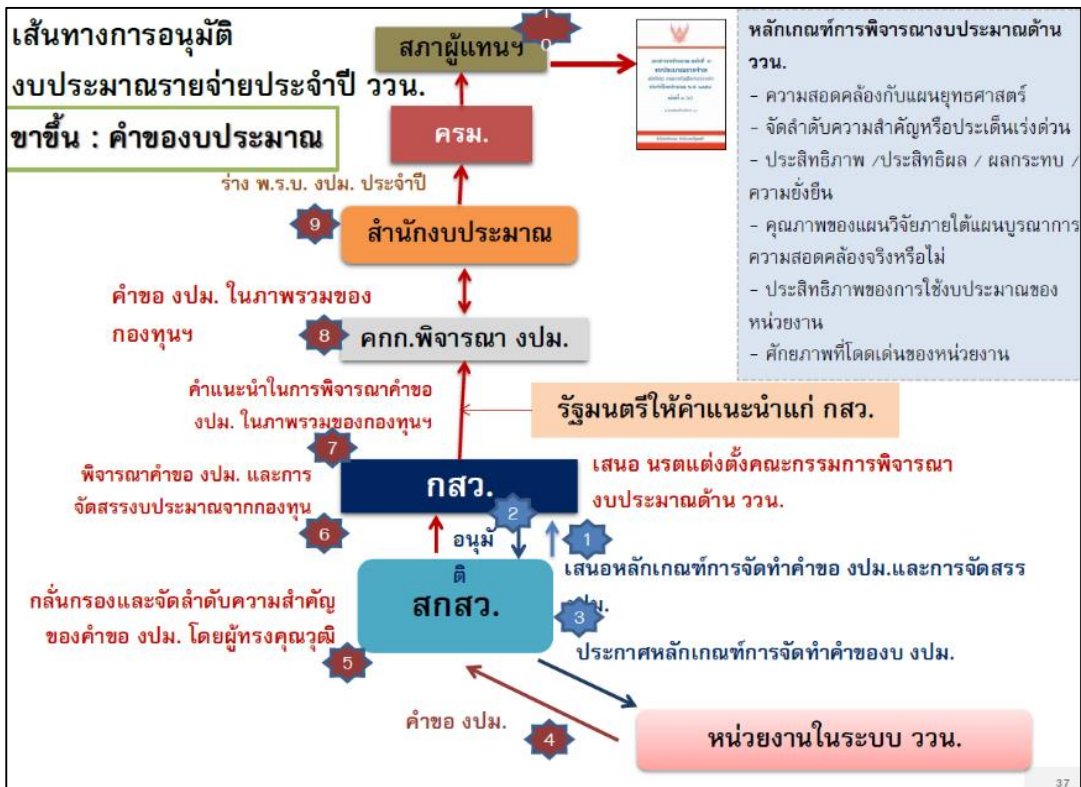
ภาพที่ 15 การจัดสรรงบประมาณ

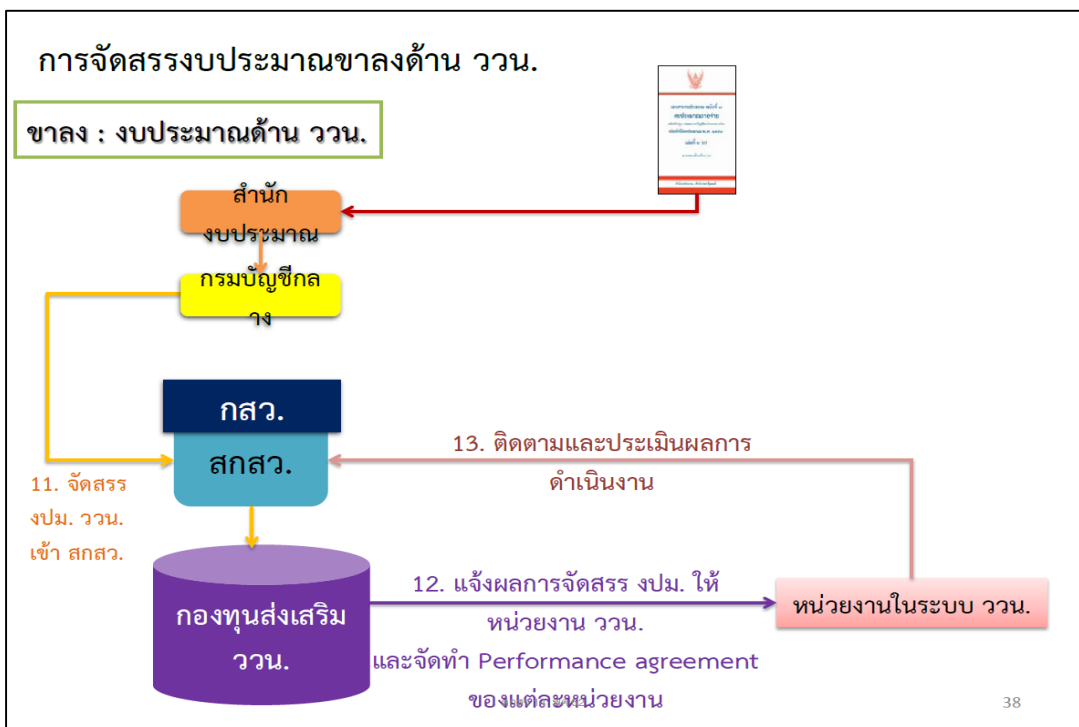
ภาพที่ 16 การอนุมัติแผนและกรอบวงเงินงบประมาณฯ ขาขึ้น

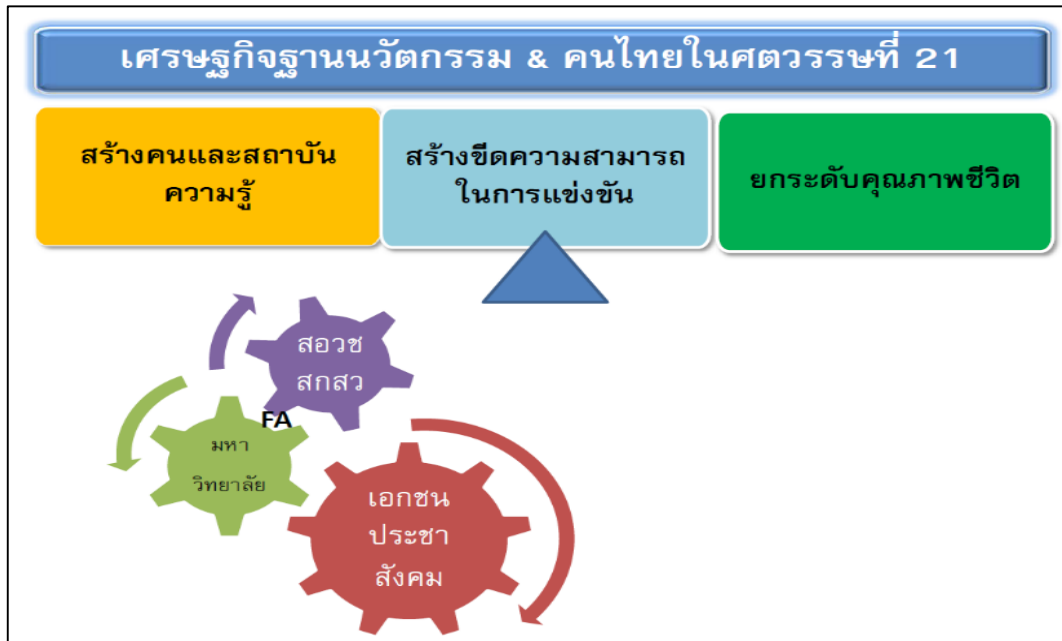
ภาพที่ 17 การอนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ววน. ขาขึ้น

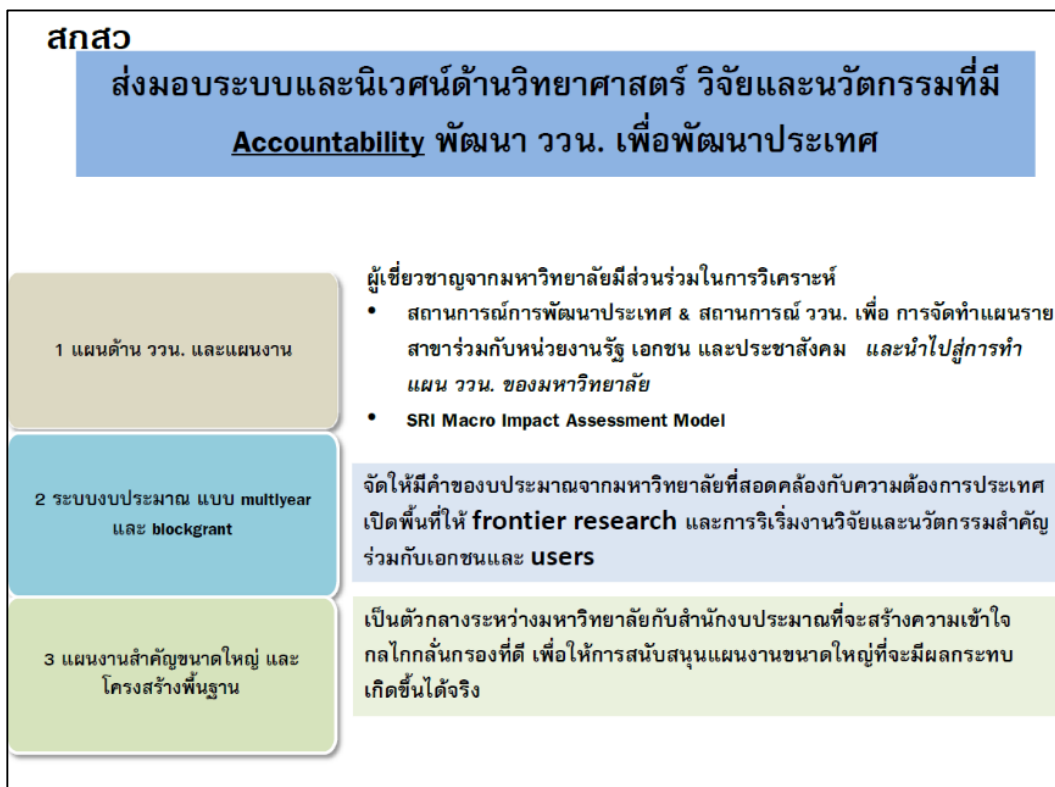
ภาพที่ 18 การจัดสรรงบประมาณ กองทุนส่งเสริม ววน. ขาลง

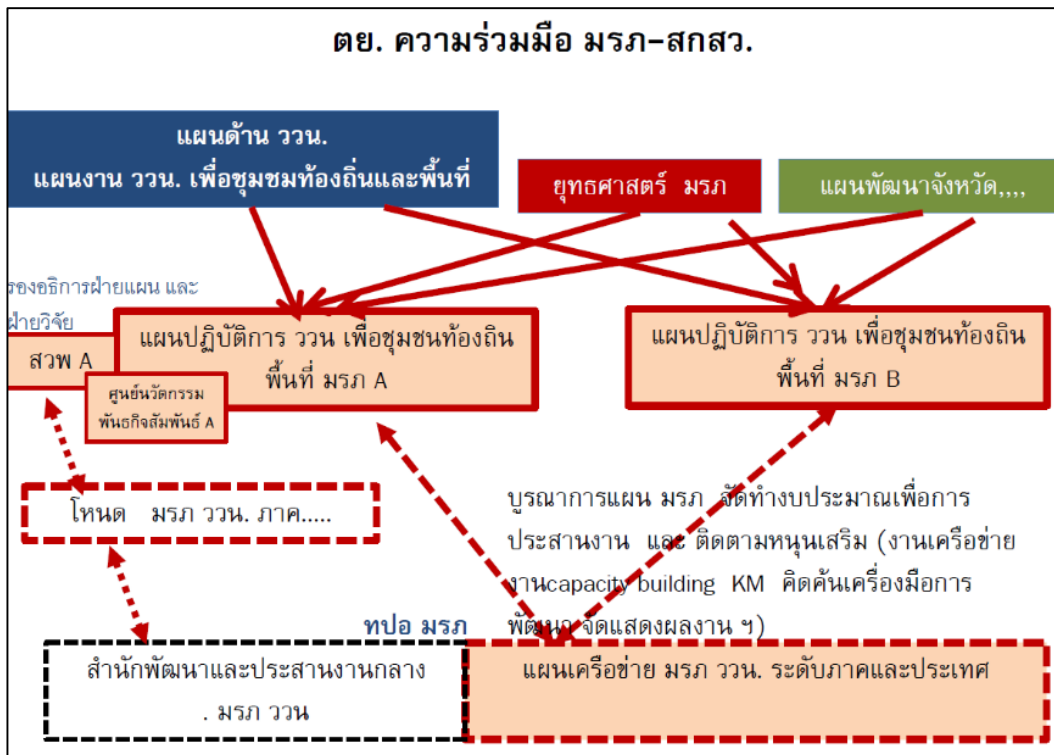
ภาพที่ 19 STI for Competitiveness & Well-being

ภาพที่ 20 การส่งมอบระบบและนิเวศน์ด้านวิทยาศาสตร์ฯ

ภาพที่ 21 การทำงานร่วมมหาวิทยาลัยกับพื้นที่ ชุมชน

ประเด็นแลกเปลี่ยน ทारीอ

เครือข่ายอุดมศึกษา สรุปได้ ดังนี้

ประเด็น การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา (process setting) ถ้าจะเติมพลังประเทศไทยใช้ approach ขอเสนอประเด็น area base เนื่องจากมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการมาระดับหนึ่ง หากดำเนินการต่อเนื่องประมาณ 3-5 ปี จะมีความชัดเจนมากขึ้น ซึ่งต้องใช้เวลานำมาเป็น agenda เพื่อให้พื้นที่และเศรษฐกิจฐานรากดีขึ้น การ Implementation ที่จะลงไปคืออะไร สุดท้ายคือ การนำไปใช้ประโยชน์ โดยยกวิจัยเป็นเชิงประเด็น เนื่องจากงานของ สกสว. เพื่อแก้ปัญหา และตอบโจทย์ สวอช. เชื่อว่า agenda base ที่ base จาก area จะมีสิ่งที่ทำทายนมาก **ตรงจุดนี้ต้องทำ ต้องให้ตกผลึกจะทำ frontier** อะไรบ้าง ในอีก 15 ปี ข้างหน้า เนื่องจากไม่สามารถลงทุนได้ทั้งประเทศ ประเด็น frontier ไตให้มหาวิทยาลัยศึกษาและนำเสนอ หรือมหาวิทยาลัยใดจะทำ frontier research และ สกสว.จะทำ national lab ทั้งหมดมา mapping กับประเทศ ใครจะทำ เพื่อตอบ frontier ไต โดยมี agenda ของประเทศ เพื่อเป็น mainstream ยกระดับคุณภาพชีวิต ตามเป้าหมายของ สกสว. เช่น ECC, ระบบราง **ต้องมองว่า เรื่องใดต้องลงทุน เรื่องใดต้องซื้อ** ตรงจุดนี้ต้องช่วยกันคิดและออกแบบ คาดว่าตอบโจทย์ประเทศได้ แต่ไม่ใช่ภายใน 1 ปี ซึ่งต้องใช้เวลาอันนานจึงจะแก้ปัญหาได้ ในปีงบประมาณ 2564 ให้วางแผนงานบางส่วนประมาณ 20-30% (2564-2566) และในอนาคตอีก 70-80% จะตอบโจทย์ได้จริง แต่ไม่เน้น ranking เนื่องจากจะทำให้ miss league ทั้งหมด **ซึ่งจะยึดตามสิ่งที่รัฐบาลได้มอบหมาย และเสนอใน สวอช. ว่า อววน. เพื่อการพัฒนาประเทศ**

โครงการพัฒนาประเทศขนาดใหญ่ต้องลงทุน 1% เพื่อวิจัย สอวช.จะเป็นผู้ตอบทุกเรื่องที่จะทำในอนาคต ไม่ได้ซื้อเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว แต่สามารถสร้างเทคโนโลยีได้ด้วย หากต้องการทำโครงการใหญ่ต้องกำหนดนโยบายไม่ว่าภาครัฐ เอกชน ต้องลง 1% เพื่อทำวิจัย เช่น ภาครัฐ 0.5% และภาคเอกชน 0.5% ในภาพรวมจะสามารถขยับขึ้นได้ โดยเสนอกลไก mechanism การทำงานร่วมกับมหาวิทยาลัย เช่น งบวิจัยทำอย่างไร ในส่วนที่เป็น agenda และ area ผ่านมหาวิทยาลัย เพื่อจะช่วย mapping ว่า มหาวิทยาลัยจะทำอะไร และจะอย่างไร ให้กลไกแผนงานที่ผ่าน สกสว. ผ่านการกรองจากมหาวิทยาลัยเพื่อตรวจสอบ และประมาณ 2-3 ปีข้างหน้าให้ผ่านเครือข่ายที่มีทั้ง ราชภัฏ มหาวิทยาลัยในพื้นที่ เพื่อทำงานให้ชุมชน

ระดับพื้นที่ มีทั้งกลุ่มจังหวัด ซึ่งมีมหาดไทยดูแลระดับภาค และสภาพัฒน์ ภาคและกลุ่มจังหวัด และอวท.ภาค เป็นประธานทั้ง 6 ภาค รองนายกฯเป็นประธานทั้ง 6 ภาค สุดท้ายต้องใช้กลไกมาผสมผสานกับกลไกของ อววน. ดังนั้น จะใช้เครื่องมืออย่างไรบ้าง ที่จะตอบโจทย์ BCG ของรัฐบาล (มาจาก bio-economy หรือเศรษฐกิจชีวภาพ C มาจาก circular economy คือ เศรษฐกิจหมุนเวียน และ G มาจาก green economy คือ เศรษฐกิจสีเขียว) ต้องคิดรูปแบบใหม่ เป็นข้อเสนอ และเป็นโอกาสที่จะใช้กลไกการทำงานตอบโจทย์ของรัฐบาล คือ area base ซึ่งมากับ agenda ต้องใช้เวลานานในการคิดแผนงานดีๆ ในปีงบประมาณ 2564 อาจมีไม่มาก ในปีงบประมาณ 2565 มีแผนงานขนาดใหญ่ขึ้น ทำให้เกิดผลกระทบมากขึ้น และยืนยันใช้คำว่า Impact

ประเด็น การจัดทำแผน เมื่อทำแผนผูกกับยุทธศาสตร์ชาติ หากนโยบายเปลี่ยน ต้องเปลี่ยนตาม เป็นประเด็นสำคัญ และเมื่อออกแบบ การทำแผนควรเป็นแผน 3-5 ปี ยืดหยุ่นได้ และแนวทางการจัดทำงบประมาณอาจเป็น package 3 ปี งบประมาณที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยมี 2 ก้อน งบกองทุน และงบพัฒนาความเป็นเลิศ การผลิตกำลังคนเฉพาะทาง ทั้ง 2 ก้อนนี้จะบูรณาการได้อย่างไรในกระทรวง เมื่อลงพื้นที่จะมีงบบูรณาการจังหวัด กลุ่มจังหวัด และงบบูรณาการภาค มหาวิทยาลัยเกี่ยวข้องอย่างไร และงบ 3 ก้อนนี้จะบูรณาการได้อย่างไร จะต้องเป็นโจทย์ที่ต้องช่วยกันคิด

ประเด็น ระบบงานวิจัย ประเด็นแรก ระบบงานวิจัย งบวิจัยในแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี จากเดิม 0.24% อาจเพิ่มเป็น 1% ของ national lab ต้องวางแผนการทำงาน และอีก 5 ปี ข้างหน้าเป็น 2% เป้าหมายที่ต้องการเห็นระดับมหภาค (macro) โดยเอาความรู้ทุกสาขาวิชา (sector) เช่น เกษตร อุตสาหกรรม ฯลฯ **ประเด็นที่ 2** ต่างประเทศที่เจริญก้าวหน้า ใช้ระบบโครงการ talent by mobility ดึงนักวิจัยมาช่วยพัฒนา มีวิธีการอย่างไรบ้าง ควรมีวิธีจูงใจ หรือประโยชน์ที่ควรได้รับไม่น้อยกว่ากลุ่มประเทศที่เคยอยู่ และอาจมี shot time visit สำหรับ research ในโอกาสต่างๆ โดยใช้อาจารย์ในมหาวิทยาลัย หรือบุคคลภายนอก **ประเด็นที่ 3** ขาดฐานข้อมูลในการเชื่อมโยง เหมือนปลุกบ้านคนละหลัง จะมีวิธีการสร้างเครือข่าย (network) อย่างไร ทางด้าน information system ทางด้านวิจัย ที่แบ่งเป็น sector โดยเรียนรู้จาก best practice งานวิจัยไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรม สร้างฐานการวิจัย สร้างฐานนักวิจัย กลุ่มเฉพาะสาขาที่สำคัญ ที่ support การพัฒนาประเทศ เพื่อช่วยการทำงานเป็นเครือข่ายที่สมบูรณ์มากขึ้น **ต้องช่วยกันคิดตรงจุดนี้** **ประเด็นที่ 4** จะกระตุ้น private sector ที่เป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ให้นำเงินมาสมทบ หรือเป็น partners sector กับมหาวิทยาลัย จะทำได้อย่างไร ต้องการเห็นแนวทางการพัฒนาที่เป็นโครงสร้างพื้นฐาน รองรับการค้าปลีกทุก sector ของการวิจัย

ประเด็น Top down การมอง อว. สอวช. คือ Policy setting สกสว. คือ Policy deployment budget Allocation วช. เป็น Funding มหาวิทยาลัยเป็น Operation และ สกสว. มีบทบาทอะไรบ้างใน

สอวช. ในการกำหนดนโยบาย สกสว. จะเป็นผู้ที่เสนอการกรองงบประมาณ และเป็นไปได้หรือไม่ที่จะเสนอ บางอย่างให้กับ สอวช. คือ **สิ่งที่ปัญหาใหญ่ในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย** ในการขอทุนวิจัยผ่าน วช. และไม่ตอบโจทย์มหาวิทยาลัย ไม่ตอบโจทย์ประเทศ เป็นโอกาสหรือไม่ ที่จะเป็น Top down อย่างเดียวใน ระหว่างการกำหนดนโยบาย ควร engage มหาวิทยาลัยด้วย ไม่เฉพาะ stakeholder มหาวิทยาลัยเป็น sector เดียวในการทำวิจัยที่เป็น impact ของประเทศ มีหลาย sector อยู่ภายนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งประสบปัญหาว่า ไม่ใช่หน้าที่ของมหาวิทยาลัย แต่เชื่อว่าเป็นบทบาท สอวช. จะต้องเป็นตัวเชื่อม เนื่องจากนโยบายต้องทำงาน ด้วยกัน ทั้งอุดมศึกษาและหน่วยงานอื่นๆ agenda base และ area base เป็นเรื่องเร่งด่วนของประเทศ ต้อง ลำดับก่อนหลัง ต้องการปิดช่องว่าง (gab) สร้างกำลังคนเพื่อรองรับผู้สูงอายุ ปัญหาคือ ไม่มีฐานข้อมูล การ ทำงานควรเปลี่ยนจาก “drama to data” การวิจัย (research) ต้องกระจายทั่วประเทศ และให้มีการใช้ ทรัพยากรร่วมกันได้หรือไม่ **ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ต้องการความชัดเจน**

ประเด็น งบประมาณการ ประเด็นแรก ปัญหาเชิงพื้นที่เป็นปัญหาใหญ่ (ปัญหาระยะยาว) เนื่องจากมี โควตาในการใช้เงิน ถึงแม้ว่าจะมีแผนระดับบน งานวิจัยที่รองรับ agenda base และ area base ก็ตาม ควร นำมาแก้ปัญหาในระดับของกระทรวง ประเด็นที่ 2 ข้อมูลจัดเก็บโดยไม่มีกระบวนการวิเคราะห์ เช่น การท่องเที่ยว สาธารณสุข การเกษตร เก็บข้อมูลทุกปีมาตลอด ถ้าหากทำแผนจะได้ข้อมูลมหาดล โดยที่ไม่ได้วิเคราะห์ เพราะไม่รู้จะวิเคราะห์ไปทำอะไร หน้าที่ของมหาวิทยาลัยต้องเป็นคนเชื่อม ทำงานกับจังหวัดแล้วเก็บข้อมูลทุก ส่วนนำมาเชื่อมต่อ อะไรคือปัญหาระยะสั้น ระยะยาวของแต่ละพื้นที่ จากนั้นนำงานวิจัยลงไปแก้ปัญหาที่จุด นั้นได้ ประเด็นที่ 3 เครือข่ายมหาวิทยาลัยแบ่งออกเป็นหลายส่วน ทบอ. (3 ทบอ.) ส่วน สกอ. ลงพื้นที่ ที่ เรียกว่า B C สำหรับ A คือ เชนนโยบาย B คือ มหาวิทยาลัย ทั้ง 9 ภูมิภาค มหาวิทยาลัยเป็นที่เลี้ยงและ มีมหาวิทยาลัยในเครือข่ายอีก 30 กว่าแห่ง รวมราชภัฏ ราชชมงคล เอกชน วิทยาลัยชุมชน เป็นกลุ่มลงพื้นที่ได้ ลึกที่สุด หากมีนโยบายและผ่านกลไก กลุ่มนี้ลงไปจะทำได้ดีมาก เนื่องจากมีเครือข่ายเป็นที่เลี้ยงโรงเรียน ระดับมหาวิทยาลัยลงไปวางรากฐานให้กับโรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มหาวิทยาลัยจะทำงานอยู่ 2 ส่วน ส่วนที่ 1 คือ ทำงานวิจัยระดับบน ส่วนที่ 2 ทำงานในระดับที่ เชื่อมโยงกับชุมชน (community) ในจังหวัด **ต้องมองตรงจุดนี้ให้ครบถ้วน** มิเช่นนั้นงานวิจัยจะแยกจากกัน ไม่ สามารถตอบโจทย์ประเทศได้ หลายจังหวัด/ผู้ว่าราชการจังหวัด เริ่มยอมให้มหาวิทยาลัยลงไปช่วยกำหนด ทิศทาง **ต้องการให้เห็นภาพ** ถ้าหาก 9 เครือข่ายช่วยกันทำด้านบน งานวิจัยจะเป็น agenda base และต้อง ผสมกับ area base และต้องทำให้เครือข่าย ABC เป็นเครือข่ายร่วม เนื่องจากในเครือข่าย C มีเครือข่าย วิจัย แต่เป็นวิจัยเชิงพื้นที่ ไม่ใช่วิจัยเพื่อตอบโจทย์ประเทศ **สำหรับการวิจัยที่ สกสว. กล่าวถึงเป็นวิจัยเพื่อสร้าง ความมั่งคั่งและยั่งยืน ระยะยาว** การสร้างความมั่นคงในพื้นที่เป็นงานวิจัยที่ราชภัฏทำค่อนข้างมาก แต่ไม่ เชื่อมโยงกัน (แยกส่วน) **ขณะนี้ภาพมหาวิทยาลัยเสนอเป็น ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ สุดท้ายกลายเป็น ข้าวต้มมัดนำมารวมกัน** เหมือนกับของเดิมที่ทำงานกับกระทรวง **สิ่งที่เครือข่ายพยายามทำ คือ** ให้ มหาวิทยาลัยที่ไม่รู้จักกัน มองเงินก้อนเดียวกัน ถ้าหากนำโจทย์ลงไปให้เครือข่ายจะได้ความร่วมมือที่ดีและ ค่อนข้างสูง และหลายมหาวิทยาลัยที่มีขนาดใหญ่ สามารถดูแลมหาวิทยาลัยระดับรองลงมาให้เติบโตขึ้นได้ **ซึ่งเป็นโมเดลที่สามารถกระจายลงไปสู่การปฏิบัติได้ชัดเจนยิ่งขึ้น** สำหรับเครือข่ายแผนกับเครือข่ายชุมชนที่ลง พื้นที่ ที่เป็น ABC มหาวิทยาลัยต้องพูดคุยกันจะทำงานได้ง่ายขึ้น **และภายในเองต้องมองภาพให้เหมือนกัน ก่อน**

จากแนวทางที่ สกสว. เสนอมา มองเป็น 2 มุม ประการแรก งบประมาณการ ในแง่ดีเรื่องของ เครือข่ายงานแผนที่ทำงานร่วมกัน ในฐานะของนักวิชาการมีข้อมูลเชิงประจักษ์ ประกอบกับ สกสว. มองเห็น อนาคตที่จะดำเนินการต่อไป และการทำงานของเครือข่าย ซึ่งมีตัวชี้วัดในแต่ละปีที่ได้วาง time line ไว้ชัดเจน

ถือว่าเป็นข้อดี ถ้าหาก สกสว.หารือกับสำนักงบประมาณ ให้ไปถึง new frontier ประเทศเดินต่อไปได้
ประการที่ 2 เป็นเรื่องทั่วไป (generalization) ที่ต้องปรับ (customization) และควรกำหนดสัดส่วนให้
ชัดเจน โดยไม่ลืมนำ area base

บูรณาการ เน้นการทำให้เกิดประโยชน์ คือ เป้าหมายของประเทศ และเป็นชาติที่ 4 ของ สกสว. คือ
นำไปใช้จริง การวิจัยปลายทางต้องการใช้อะไร โจทย์วิจัย จะทำวิจัยอะไร ซึ่งไม่ใช่ประเด็นนี้อีกต่อไป ให้มอง
ย้อนกลับ เช่น หมอกควัน ทำวิจัยเรื่องพลังงานทดแทน เพื่อแก้ปัญหาหมอกควัน ปลายทางคือ ปัญหาหมอก
ควันหายไป และขณะเดียวกันไม่ลืมนำสาขาอื่นที่ไม่ใช่ ววน. เนื่องจากมีการคิดร่วมกันทุกคณะ ทุกมหาวิทยาลัย
มีกลุ่มสังคมด้วย เช่น การผลิตเครื่องมือดูแลผู้สูงอายุ กระบวนการทำงานสามารถให้สาขาต่างๆ เข้ามาได้ เช่น
เรื่องกัญชา เศรษฐศาสตร์เข้ามาดูแล ไม่ตกล้น

ประเด็น EEC ควรเลือกประเด็นให้ชัดเจน ลงพื้นที่ เสนอเป็นชุด มีมหาวิทยาลัยใดร่วมมือบ้าง เพื่อให้
ทราบว่า ทำอะไรตรงไหนบ้าง จะเชื่อมโยงกันไป หากวิจัยชัดเจนงานวิจัยไปพัฒนาการสอน สาขาใดจะจัดเป็น
ลำดับแรกก่อน จะมีความชัดเจนมากขึ้น ไม่ซ้ำซ้อน ปัจจุบันยังไม่ทราบว่า 3 ปี 5 ปี สาขาใดเป็นลำดับแรกของ
ประเทศ หากนโยบายประเทศชัดเจนว่า สาขาใดก่อน ทั้งด้านสาขาวิจัย และกำลังคน มีแผน 3 ปี 5 ปี
แล้วทำงานร่วมกันทั้งประเทศ จะชัดเจนมากขึ้น

ประเด็น pain point เป็นคำใหญ่ที่ให้ทุกคน มี mission ร่วมกัน กราฟ ไยแมงมุมเป็นพันธกิจที่ต้อง
ทำร่วมกัน แล้วมหาวิทยาลัยไม่สามารถทำร่วมกันได้ ประเด็นกลไกงบประมาณ สำนักงบประมาณนำบูรณา
การมาใช้ คำนิยาม และ context ดี แต่เนื้อหา (text) ข้างในของเราไม่ดี ประเทศแรกที่ใช้ คือ สหรัฐอเมริกา
ให้เวลากับการจัดทำประมาณ 9 เดือน พิจารณา 2 สัปดาห์ ของประเทศไทยทำงบประมาณ 2 สัปดาห์
พิจารณา 9 เดือน ควรให้เวลากับการจัดทำงบประมาณค่อนข้างนานเพื่อให้ตกผลึกว่า เป้าหมายของงบ
บูรณาการ คือ ลดคน ลดค่าใช้จ่าย ลดการซ้ำซ้อน ทุกอย่างดี ยกเว้นการนำไปปฏิบัติ (implementation)
ขอเสนอให้ สกสว. ใช้ context ที่ถูกต้อง จะเห็นว่า สหรัฐอเมริกาใช้วิธีนี้ในการพัฒนาประเทศมาตลอดและ
ใช้ทั้งประเทศ (พัฒนาใช้บางรัฐก่อนจนตกผลึก) งานวิจัยสามารถทำได้ การนำเสนอเชิงพื้นที่ เนื่องจากเข้าถึง
ประชาชน โดยตั้งคำถาม 5 คำถาม ในการทำกลุ่มร่วมกัน

1. ประเทศได้อะไร
2. ทำที่พื้นที่ไหน
3. แก้ไขปัญหาอะไร
4. ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ อย่างไร
5. ทำไมต้องเป็นมหาวิทยาลัย

สกสว.

ในปีงบประมาณ 2563 แผนไม่เปลี่ยนแปลง สำหรับงบประมาณ จะย้อนกลับมาที่ สกสว. โดยจำแนก
เป็น งบที่สำนักงบประมาณดูแล คือ งบประจำ (Function) เช่น งบบุคลากร และงบที่ สกสว.ดูแล

สอวช.

เป้าภาพใหญ่ ทุนวิจัยพัฒนาต่อ GDP ได้ 1% ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยของประเทศ IMD 60 กว่า ประเทศ 1% รัฐลง 20% เอกชน 80% ซึ่งเป็นอัตราส่วน (ratio) ของประเทศพัฒนาแล้ว หากมองอีกมุม คือรัฐบาล ลงน้อยไป ถ้าดูในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ตั้งเป้าจะขึ้น 2% ให้ได้ภายใน 20 ปี สอวช. จะขอเสนอให้ปรับเป้า ให้ได้ 2% ใน 10 ปี คือ 1.5% ภายในปีงบประมาณ 2564 และ 2% ในปีงบประมาณ 2569 และต้องการให้ รัฐลงทุนเพิ่มขึ้น เป็น 70:30 ซึ่งเป็นการตั้งเป้าเชิง input และต้องตอบ ผลผลิต (output) ที่จะส่งมอบ (delivery) คืออะไร ขณะนี้กำลังดำเนินการ แต่สิ่งที่ต้องตอบโจทย์ในการพัฒนาประเทศ คือ เศรษฐกิจ การ ลดความเหลื่อมล้ำ และความต้อการกำลังคน

สำหรับข้อมูลเป็นเรื่องสำคัญมากในการจัดทำนโยบาย กฎหมายกำหนดไว้ว่า เป็นหน้าที่ของ สอวช.ต้อง เชื่อมโยงข้อมูล การทำนโยบายที่ดี Policy evidence base ต้องมีข้อมูล แต่ข้อมูลกว้างมาก เช่น value chain ในยุคของเทคโนโลยี สำหรับสถานภาพปัจจุบันใครเก่งเรื่องใด ด้านใด ข้อมูลจัดสรรงบประมาณ ข้อมูลที่ใช้ในการติดตามประเมินผล ขณะนี้กำลังออกแบบกลไกการเชื่อมโยงจาก big data ซึ่งในหลักการเห็น ทิศทางเดียวกัน มีเป้าหมายร่วมกัน สอวช.จะเชื่อมเป้าหมายจากยุทธศาสตร์ชาติและสภาพัฒน์ลงมา และช่วย position กระทรวง อว. ด้วย และจะเข้าไปมีส่วนร่วมได้อย่างไร ในการเชื่อมโยงกับกระทรวงอื่นๆ การ ทำงานกับภาคเอกชน ชุมชน และต้องบอกได้ว่า ในแต่ละเรื่อง strategic direction อะไรบ้าง ในปีงบประมาณ 2563 คงเป็นระบบเดิม ในปีงบประมาณ 2564 มีเวลา 6 เดือน และ 2 เดือน ต้องมี time frame ชัดเจนขึ้น คาดว่าจะเป็น เรื่อง เกษตร อาหาร ท่องเที่ยว และตอบโจทย์กำลังคน สาขาขาดแคลน และ EEC ด้วย จะ bottom up ขึ้นมา หากมี model ที่ปีน quick win เสนอได้เลย รวมถึงกระบวนการทำงานร่วมกัน (proccession) กับกระทรวงต่างๆ มีกระทรวงกลาโหม กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตร กระทรวงดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม (DE) กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม สภาพัฒน์ฯ และสำนักงานงบประมาณ

Once in a life time ในเรื่องของการทำ Central management หรือ platform ที่เหมาะสม การ กินกรอบวงเงินของมหาวิทยาลัย ทำอย่างไรจะมีกลไกที่จะช่วยสำนักงานงบประมาณ เช่น สวทช.เดิม spearhead ต้องช่วยกันคิดว่า จะ ODU หรือจะส่งให้ใคร เรื่อง Central management platform ซึ่งแต่ละสาขาอาจมี กลไกที่ไม่เหมือนกัน บางเรื่องต้องมีเจ้าภาพ มีผลผลิต (output) ผลลัพธ์ (outcome) บางเรื่องส่งตรงไปหน่วย วิจัยได้เลย ต้องช่วยกันออกแบบ สำหรับบทบาทของมหาวิทยาลัย กลุ่มผู้รับประโยชน์ ทั้งเอกชน ชุมชน กระทรวงอื่นๆ พุดถึงการขาดคนกลาง (intermediary) ที่ช่วยบริหารจัดการ ในต่างประเทศจะมีทีมทำ ซึ่งจะต้อง มีทักษะหลายด้านมาก (multi-skill) เข้าใจเทคโนโลยี กฎหมาย กฎระเบียบ ทรัพย์สินทางปัญญา และ งบประมาณ คาดว่าอาจจะต้องสร้างคนกลุ่มนี้ขึ้นมา ซึ่งจะต้องเชื่อมโยงกับ สกสว.ด้วย และต้องทำกับ สอวช. ด้านสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ได้ ในทีมที่ทำ (national frame) เพราะทุกเรื่องเกี่ยวข้องกันหมด เป็น โจทย์ในเชิงสังคม อาจจะใช้เทคโนโลยี ววน. เข้ามาช่วยแก้ปัญหาเรื่องกฎหมาย เรื่อง Ecosystem เรื่อง BIO , SBIR , start up มหาวิทยาลัยร่วมกับเอกชน mega project ซึ่งเป็น project พิเศษที่อาจจะจัดซื้อจัดจ้าง งานวิจัย พยายามผลักดันกฎหมาย (holding company) ให้มหาวิทยาลัยสามารถร่วมลงทุนทำ (join venture) สามารถรับ (acquire) เทคโนโลยี ต่างประเทศมาต่อ ยอดได้ รวมถึงการทำ sandbox ต่างๆ ในปีงบประมาณ

2564 จะเลือกบางเรื่องทำในเชิงลึก ขณะเดียวกันใช้กลไกเดิมคู่ขนาน ในปีงบประมาณ 2565 คาดว่าจะเต็มรูปแบบ ช่วยกันผลักดัน จัดระบบและทำงานร่วมกัน

ประเด็น งบวิจัย ที่จะให้สถาบันอุดมศึกษาเข้ามาช่วย ควรเป็นเรื่องของการประสานงานที่มีเครือข่ายทุกระดับ **ทำอย่างไรจะผ่านเครือข่ายให้ไปดำเนินการ สกสว.กับ สอวช. ต้องบอกให้ชัดเจนว่า แต่ละโครงการ Impact และ outcome ต้องการอะไร** ถ้าชัดเจนมหาวิทยาลัยรับโจทย์ และสามารถดำเนินการให้ได้ เนื่องจากงบประมาณประเทศชาติจำกัด **ปัญหาคือ ใช้ทรัพยากรของชาติให้คุ้มค่าได้อย่างไร** คือ การสร้าง Impact ให้กับประเทศชาติ ถ้าไม่ชัดเจนมหาวิทยาลัยรับโจทย์มาไม่ชัด ไม่เกิดสิ่งที่ตอบโจทย์ ชั้นกรรมาธิการฯ จะถามว่า มหาวิทยาลัยทำอะไร เกิด Impact อะไร ต้องได้รับ information ว่ามหาวิทยาลัยทำได้ทุกเครือข่าย แต่มองไม่เห็นภาพรวม ทำอย่างไรให้เกิดขึ้นได้จริง ในรูปของเครือข่าย Impact ให้ชัดเจน **ต้องการเห็น time line ของ สอวช. ว่า มหาวิทยาลัยมีส่วนช่วยได้อย่างไร** ถ้าบอกภาพได้ชัดเจนและบอกล่วงหน้า มหาวิทยาลัยจะได้เตรียมการบ้านเพื่อช่วยเสริม และนำไปเสนอนโยบาย

ประเด็น strategic direction เช่น ด้านการเกษตร ประกอบด้วย เกษตรฐานราก เกษตรอุตสาหกรรม มองเห็นช่องว่าง คือ เกษตรฐานรากค่อนข้างมาก ทำปีแรก ถ้าใช้ KPI สิ่งที่ต้องการเห็นคืออะไร ถ้าเป้าหมายชัดเจน คือ เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยต่อปีต่อครัวเรือน 150,000 - 240,000 บาท แต่ละ area โจทย์ไม่เหมือนกัน ทำอย่างไรให้เพิ่มรายได้เฉลี่ยจากเดิม 50,000 - 70,000 บาท ต่อปีต่อครัวเรือน เป็น 150,000 บาท แต่ละพื้นที่

ประเด็น ระบบงบประมาณ มีการกำหนดรูปแบบใหม่ มีระบบแผนแบบใหม่ที่ตอบโจทย์ของประเทศ คือ การปฏิรูปของกระทรวง สร้างคน ปฏิรูประบบราชการ จะได้ภาพรวมในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อม ของประเทศที่เกิดขึ้น สำหรับภาพที่หารือ คือ ระบบงบประมาณจากภาครัฐ งบประมาณแผ่นดิน ซึ่งมีน้อยมากและเป็นข้อจำกัด งบประมาณมี 2 ก้อน ก้อนอุดมศึกษา ในประเด็นการสร้างคน ในก้อน ววน. ทั้ง 2 ก้อนมีกองทุน แต่ระบบของอุดมศึกษา เงินกองทุนไม่ผ่านการพิจารณา คงเหลือกองทุน ววน. จะแก้ปัญหาระบบงบประมาณแผ่นดินที่ขาดความต่อเนื่อง และจัดทำปีต่อปี รายงานผลภายใน 1 ปี ไม่สามารถทำได้ ไม่ว่าจะเป็ผลประเมิน ผลสัมฤทธิ์ ที่จะเกิดขึ้น จากการใช้เงินปีต่อปี และเป็นคำถามกรรมาธิการฯทุกปี **การปฏิรูปในปัจจุบัน** มีกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม สิ่งที่จะสามารถแก้ไขได้ (ยังไม่พูดถึงจำนวนเงิน) คือ สามารถทำโครงการต่อเนื่อง 3 ปี 5 ปี ได้ และเงินที่จะเกิดขึ้น คือ เงินจะถูกผ่านเข้ามาเป็นเงินอุดหนุนทั่วไป (block grant) เกิดการบริหารจัดการในระบบงบประมาณอย่างชัดเจน ในประเด็นของการลงทุนที่เป็น ววน. อาจจะมีมากขึ้น (โจทย์การบริหารจัดการ) การบริหารจัดการภายใต้กองทุน จะเกิดความยืดหยุ่น (flexibility) การตอบโจทย์ แผนระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวของประเทศ ได้ดีมากขึ้น และงบบูรณาการจะเป็นการบริหารจัดการ (managerial) ตามพื้นที่ ทำงานตามนโยบายเชิงพื้นที่ (Agenda area) และ function เมื่อมารวมกันจะใหญ่ขึ้น งบประมาณจะได้จากส่วนนี้มากขึ้น เนื่องจากตอบโจทย์ตรงจุดของประเทศ แต่ยังมีช่องว่าง (white spaces) เกิดขึ้นในอนาคต สำหรับแผนของการใช้จ่ายเงินของกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมของประเทศในอนาคต หากตอบ agenda ตอบทั้ง Area ถ้าตอบทั้ง 3 อย่าง จะได้รับงบประมาณจากกองทุน หากแผนตอบได้ทุกมิติจะเป็นแผนที่จะได้รับการจัดสรรงบประมาณ มากที่สุด และอาจลดปัญหาเรื่องซ้ำซ้อน (แผนงบประมาณแผ่นดิน) งบประมาณส่วนอื่นที่จะสามารถใส่ลงมาในกองทุนได้ เช่น ภาคเอกชน หรือภาครัฐด้วยกัน ที่อาจจะตอบโจทย์ฟุ้งซ่าน และเปลี่ยนไป

เป็นกลยุทธ์ หรือเป็นแบบบูรณาการมากขึ้น จะถูกนำมาจัดสรรและบริหารจัดการภายใต้ประเด็นหรือแผนที่ focus ของประเทศมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ เกิดการปฏิรูปที่ดีที่สุด แผนการทำงานของ สกสว. หรือ สอวช. ที่จะร่วมกันทำงาน ควรได้เงินมาจากหน่วยงานอื่นที่เกิดจากโครงการใหม่ โครงการใหญ่ๆของภาคที่มีนโยบายรองรับการลงทุนที่เปลี่ยนจากงบ function มาเป็น agenda จะทำให้สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของงบประมาณใน 2-3 ปี และอาจจะอยู่ใน strategic เดิม ช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งต้องใช้เวลาในการเปลี่ยนแปลงความคิดของคนในประเทศ ต้องช่วยกันเพื่อที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากแผนการจัดสรรงบประมาณของกองทุน ววน. ในอนาคต สำหรับกรอบวงเงิน (ceiling) ของมหาวิทยาลัยจะแก้ปัญหาได้ภายใต้กองทุน ขอให้มีการกำลังคน (manpower) ส่งผลงานตามเวลา ตอบโจทย์ของ agenda area หรือ function ให้มากที่สุด เรื่องกรอบวงเงินคงลดน้อยลง เพราะใช้ระเบียบของกองทุน ซึ่งจะเป็นแผนของ สกสว. ในอนาคต

KMITL